

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad

Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 08845-24/2019-ERU

V Jihlavě dne 9. března 2021

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **ORLEN Unipetrol RPA s.r.o.**, se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 275 97 075 (dále též „navrhovatel“), zastoupené JUDr. Martinem Nedelkou, Ph.D., advokátem v advokátní kanceláři Nedelka Kubáč advokáti s.r.o., se sídlem Olivova 2096/4, 110 00 Praha 1, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08845-12/2019-ERU ze dne 8. června 2020 (sp. zn. SLS-08845/2019-ERU), kterým Energetický regulační úřad ve sporném řízení vedeném podle § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích“), ve **výroku I.** zamítl návrh navrhovatele na uložení povinnosti společnosti **ČEZ Distribuce, a.s.**, se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV – Podmokly, IČ: 247 29 035 (dále též „odpůrce“), zastoupené Mgr. Radkem Pokorným, advokátem v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o., se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město, vydat navrhovateli bezdůvodné obohacení ve výši 26 445 638,65 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky za období ode dne 20. února 2017 do zaplacení, ve **výroku II.** zamítl návrh navrhovatele na uložení povinnosti odpůrci zaplatit navrhovateli náhradu nákladů řízení a ve **výroku III.** uložil navrhovateli povinnost uhradit odpůrci náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozklad společnosti ORLEN Unipetrol RPA s.r.o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 275 97 075, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08845-12/2019-ERU ze dne 8. června 2020 (sp. zn. SLS-08845/2019-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

II. Společnosti ORLEN Unipetrol RPA s.r.o., se sídlem Záluží 1, 436 70 Litvínov, IČ: 275 97 075, se ukládá povinnost uhradit společnosti ČEZ Distribuce, a.s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín IV – Podmokly, IČ: 247 29 035, k rukám jejího právního zástupce Mgr. Radka Pokorného, advokáta v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner

& partneři, s.r.o., se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město, náhradu nákladů řízení včetně DPH ve výši 1 573 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Dne 4. září 2019 byl Energetickému regulačnímu úřadu na základě usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 17 Co 303/2018-215 ze dne 27. února 2019 postoupen k dalšímu řízení soudní spis vedený Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 19 C 157/2017 ve věci sporu mezi navrhovatelem (vystupujícím pod tehdejším názvem UNIPETROL RPA, s.r.o.) a odpůrcem, v němž se navrhovatel návrhem ze dne 1. června 2017 domáhal vydání platebního rozkazu na zaplacení částky ve výši 26 445 638,65 Kč s příslušenstvím.

K předmětu sporu navrhovatel uvedl, že dne 17. května 2012 uzavřel s odpůrcem smlouvu o připojení lokální distribuční soustavy k distribuční soustavě odpůrce. V období ode dne 2. října 2013 do dne 31. prosince 2013 odpůrce v rámci své činnosti neoprávněně účtoval svým zákazníkům cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny (dále též „příspěvek na POZE“) ve výši 583 Kč/MWh, kterou od nich také vybíral, i když byl ode dne 2. října 2013 v důsledku novelizace právního předpisu oprávněn účtovat částku maximálně ve výši 495 Kč/MWh. Energetický regulační úřad však v rozporu s tímto limitem ponechal v účinnosti dosavadní cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2012 ze dne 30. listopadu 2012, kterým se stanovují ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny (dále jen „cenové rozhodnutí č. 5/2012“), jež stanovilo výši příspěvku na POZE v částce 583 Kč/MWh. Namítaný rozpor byl odstraněn až následujícím cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. 5/2013 ze dne 27. listopadu 2013, kterým se stanovují regulované ceny související s dodávkou elektřiny, jež stanovilo s účinností od 1. ledna 2014 pevnou částku příspěvku na POZE ve výši 495 Kč/MWh. Ve vztahu k nárokové částce navrhovatel uvedl, že odpůrce za období ode dne 2. října 2013 do 31. prosince 2013 účtoval o 88 Kč/MWh více, než stanovovalo zákonné maximum, což na jeho straně zakládá bezdůvodné obohacení. Pro případ, že by však odpůrce nebyl v důsledku případného nedostatku pasivní legitimace shledán osobou bezdůvodně obohacenou, požadoval navrhovatel v rámci eventuálního petitu přiznání nároku na náhradu škody ve výši 26 445 638,65 Kč.

Odpůrce v rámci soudního řízení uvedl, že uplatněný nárok neuznává, ale má za to, že mezi účastníky řízení není sporu, že navrhovatel byl subjektem povinným k úhradě a že objem elektřiny byl vymezen správně. Dle názoru odpůrce byla pro regulovaný rok 2013 cena příspěvku na POZE stanovena cenovým rozhodnutím č. 5/2012, které nebylo žádným způsobem změněno. Novou právní úpravu ode dne 2. října 2013 vnímá odpůrce jako pokyn pro postup uplatňovaný až od počátku roku 2014, přičemž odkázal na důvodovou zprávu k zákonu č. 310/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., a další související zákony (dále jen „zákon č. 310/2013 Sb.“ nebo „novela č. 310/2013 Sb.“), z níž je tato skutečnost zřejmá, jakož i na vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu k dané věci. Odpůrce zdůraznil, že v systému úhrady nákladů spojených s podporou elektřiny plní jen roli mezičlánku, kdy daný příspěvek pouze vybral a dále odvedl operátorovi trhu či státu jako

DPH, pročež není osobou, která by se bezdůvodně obohatila, neboť na jeho straně nedošlo ke vzniku majetkového prospěchu. Ve vztahu k fakturám za listopad a prosinec roku 2013 pak poukázal na to, že byly zaplacené až v roce 2014. Jelikož odpůrce neměl pochybnosti o správnosti svého postupu, je poctivým příjemcem uvedených plateb a navrhovatel se po něm nemůže domáhat zaplacení jakékoliv náhrady. Ve vztahu k eventuálnímu petitu odpůrce namítl jeho neodůvodněnost pro neexistenci podmínky nemožnosti plnění. Současně neshledal příčinnou souvislost mezi svým jednáním a vznikem tvrzené škody.

Dne 26. září 2019 vyrozuměl Energetický regulační úřad oba účastníky řízení o postoupení soudního spisu a přípisem ze dne 9. prosince 2019 oznámil zahájení řízení u správního orgánu. Přípisem ze dne 20. března 2020 pak správní orgán účastníky řízení vyrozuměl o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, které využily obě strany sporu.

Odpůrce ve vyjádření ze dne 1. dubna 2020 setrval na svých předchozích stanoviscích, zejména poukázal na rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu a zdůraznil námitku nedostatku pasivní legitimace, neexistenci bezdůvodného obohacení na jeho straně a námitku směřující vůči náhradě škody. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 32 Cdo 3744/2017-354 ze dne 26. srpna 2019 a požádal o provedení důkazu dotazem adresovaným operátorovi trhu. Závěrem navrhl zamítnutí návrhu a přiznání náhrady nákladů řízení.

Navrhovatel ve svém vyjádření dne 6. dubna 2020 rovněž zopakoval svá předchozí stanoviska. Ve vztahu k ústavním principům v souvislosti s výkladovými pravidly poukázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 643/06 (princip in dubio pro libertate) a sp. zn. IV. ÚS 1146/16 (povinnosti musí být stanovovány vždy zákonem) a ohledně pasivní legitimace na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2998/2014 (ve vztahu k němuž uvedl, že odpůrce nejednal na základě pokynů operátora trhu).

II. Napadené rozhodnutí

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 08845-12/2019-ERU ze dne 8. června 2020 rozhodl Energetický regulační úřad tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí nejprve dovodil svoji věcnou příslušnost k rozhodnutí předmětného sporu a posoudil otázku pasivní legitimace odpůrce. V tomto směru se zabýval otázkou, zda došlo ke zvýšení majetkové hodnoty na straně odpůrce a v této souvislosti k úbytku majetkové hodnoty na straně navrhovatele a zda mezi zvýšením majetkové hodnoty odpůrce a snížením majetkové hodnoty na straně navrhovatele existovala přímá vazba, neboť zákon vyžaduje existenci tzv. příčinné souvislosti mezi bezdůvodným obohacením a majetkovou újmou ochuzeného. Protože to byl právě odpůrce, kdo fakticky finanční prostředky od navrhovatele získal, přičemž při fakturaci a vybírání příspěvku na POZE jednal svým jménem a na svůj účet, nikoliv jako prostředník či zástupce operátora trhu, dovodil prvostupňový orgán jeho pasivní legitimaci, když otázku možného převodu předmětných prostředků na jinou osobu označil Energetický regulační úřad za nerozhodnou.

Stran vlastního posouzení sporu Energetický regulační úřad zdůraznil, že ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích nelze přiznat přímý účinek, když jediným adresátem této normy byl správní orgán, pročež z ní nevyplývala žádná práva či povinnosti výrobcům nebo provozovatelům distribučních soustav. Uvedené ustanovení samo o sobě pouze vymezilo určitou nepřekročitelnou hranici, jejíž konkrétní výše měla být upravena

Energetickým regulačním úřadem, a to nikoliv k účinnosti zákona č. 310/2013 Sb. Při úpravě ceny totiž správní orgán musel zohlednit další pravidla zákona o podporovaných zdrojích, která umožňovala změnu cenového rozhodnutí až ke dni 1. ledna 2014. S odkazem na § 9b odst. 6 vyhlášky č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen (dále jen „regulační vyhláška“), a § 28 odst. 7 zákona o podporovaných zdrojích, je zjevné, že hrazení částky ve výši 495 Kč/MWh lze požadovat až ode dne 1. ledna 2014, nikoliv zpětně. Nadto cenové rozhodnutí č. 5/2012 bylo vydáno s účinností od 1. ledna 2013, přičemž novelizace § 28 zákona o podporovaných zdrojích byla provedena až s účinností od 2. října 2013. Je tak zřejmé, že cenové rozhodnutí č. 5/2012 mělo být platné a účinné také v období od 2. října 2013 do 31. prosince 2013 a bylo odpůrcem uplatňováno správně.

Stran eventuálního petitu na náhradu škody Energetický regulační úřad uvedl, že navrhovatel požadoval o tomto petitu rozhodnout s odkládací podmínkou, a to pouze tehdy, jestliže bude zhodnoceno, že ve věci nároku na vydání bezdůvodného obohacení není odpůrce pasivně legitimován. K naplnění uvedené podmínky však nedošlo, neboť nedostatek pasivní legitimace odpůrce prvostupňový orgán neshledal, pročež nebyl oprávněn o návrhu na náhradu škody rozhodnout. Protože návrhu navrhovatele nebylo vyhověno, přiznal správní orgán náhradu nákladů řízení pouze odpůrci.

III. Rozklad navrhovatele

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 08845-12/2019-ERU ze dne 8. června 2020, které mu bylo téhož dne doručeno, podal navrhovatel dne 23. června 2020 blanketní rozklad, který doplnil ve lhůtě stanovené správním orgánem podáním ze dne 7. července 2020, v němž namítl nesprávnost, nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Navrhovatel v rozkladu v zásadě setrval na svých předchozích stanoviscích. Zejména uvedl, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném výkladu § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění zákona č. 310/2013 Sb. Zdůraznil, že v důsledku novely č. 310/2013 Sb. došlo s účinností ke dni 2. října 2013 k systémové změně způsobu financování nákladů spojených s podporou elektřiny, kterou prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí nezohlednil, ačkoliv měla vliv na aplikovatelnost cenového rozhodnutí č. 5/2012. Upozornil, že regulační vyhláška nemůže vést k přímému uložení povinnosti, která není na zákonné úrovni zakotvena. Přitom Energetický regulační úřad byl povinen stanovit cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny dle cenového maxima v souladu s § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích již od 2. října 2013, neboť uvedený zákon ve znění účinném od 2. října 2013 nestanovil, že Energetický regulační úřad je povinen limitovat tuto cenu až pro období od 1. ledna 2014. Rovněž samotná regulační vyhláška v § 3 odst. 3 na případné změny legislativy v průběhu regulačního období pamatovala. Navrhovatel nesouhlasí s názorem správního orgánu, že neexistuje rozpor mezi novelizovaným § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích a cenovým rozhodnutím č. 5/2012, pročež měl být aplikován princip *in dubio pro libertate*, když povinnost úhrady „složky ceny za distribuci elektřiny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“ nemohla být při použití obvyklých výkladových metod ze znění zákona o podporovaných zdrojích seznatelná. Kromě toho upozornil, že cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny ve výši 583 Kč/MWh v rozhodném období z žádné zákonné opory nevycházela.

Odpůrce se k rozkladu navrhovatele vyjádřil dne 23. července 2020, když označil napadené rozhodnutí za věcně správné, nicméně setrval na své právní argumentaci stran nedostatku jeho pasivní legitimity, přičemž požádal Radu, aby tyto závěry prvostupňového orgánu revidovala. K vlastnímu hodnocení věci uvedl, že charakter povinnosti úhrady příspěvku na podporované zdroje energie se novelou č. 310/2013 Sb. nezměnil, protože nedošlo k zániku aplikovatelnosti cenového rozhodnutí č. 5/2012. Konstatoval, že zákon o podporovaných zdrojích, ve znění od 2. října 2013, nestanovil lhůtu pro stanovení ceny v souladu s limitací dle § 28 odst. 3 uvedeného zákona. Dle jeho názoru není zásada *in dubio pro libertate* v projednávané věci aplikovatelná. Předmětná právní úprava stanovila povinnosti účastníků ve vztahu ke spornému příspěvku dostatečně jasně a povinnost navrhovatele k jeho úhradě v rozhodném období ve výši stanovené cenovým rozhodnutím č. 5/2012 byla ze znění zákona seznatelná. Odpůrce dále zdůraznil, že sporná otázka již byla v praxi správního orgánu vyřešena. Úvahy týkající se eventuálního petitu označil jmenovaný za nadbytečné, když se o eventuální petit vůbec nejednalo. Navrhl, aby Rada napadené rozhodnutí potvrdila a uložila navrhovateli povinnost uhradit odpůrci náklady řízení o rozkladu.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad navrhovatele byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Podle § 89 odst. 2 věty první správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, a po posouzení rozkladových námitek, dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a byly v něm přezkoumatelným a dostatečným způsobem vyjádřeny důvody tohoto rozhodnutí. Po věcné stránce se Rada s právními závěry Energetického regulačního úřadu ztotožňuje, na napadené rozhodnutí v otázce vlastního hodnocení předmětu sporu odkazuje a k námitkám navrhovatele dále uvádí následující.

V úvodu je třeba shrnout, že spor mezi oběma stranami nespočívá v otázce existence povinnosti navrhovatele hradit příspěvek na POZE, ale v otázce výše této povinnosti s ohledem na novelu zákona o podporovaných zdrojích, v příslušné části účinnou od 2. října 2013. Sporným je především výklad § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění účinném od 2. října 2013, k němuž však již Rada v minulosti v obdobných sporných řízeních zaujala konkrétní právní názor, přičemž neshledala důvod se od něj v nyní projednávaném případě odchýlit, protože předmětem řízení je právě tato právní otázka. V ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění účinném od 2. října 2013, bylo uvedeno: „*Úřad stanoví cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny maximálně ve výši 495 Kč/MWh. Cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny stanovuje Úřad podle zákona o cenách*“. Rada, stejně jako prvostupňový orgán, akcentuje, že citované ustanovení nezakotvilo konkrétní výši příspěvku na POZE, která by mohla být bez dalšího uplatňována v soukromoprávních vztazích, nýbrž adresovalo povinnost stanovení této ceny

Energetickému regulačnímu úřadu. Pokud by zákonodárce chtěl, aby limitace shora uvedenou výši ceny byla účinná již dnem vyhlášení novely č. 310/2013 Sb., zvolil by zjevně jinou formulaci předmětného ustanovení, například takovou, že „Cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny činí maximálně 495 Kč/MWh“. Pak by se zjevně jednalo o zcela jinou situaci, kdy by se již od 2. října 2013 musela uplatnit nová, zákonem určená výše příspěvku. Formulace sporného ustanovení byla nicméně odlišná, přičemž z jazykového vyjádření shora uvedeného ustanovení jednoznačně plyne, že výši příspěvku na POZE stanoví nikoliv samotný zákon o podporovaných zdrojích, ale Energetický regulační úřad.

Směřuje-li pak navrhovatelova argumentace především k tomu, že cenové rozhodnutí č. 5/2012 bylo s účinností od 2. října 2013 neaplikovatelné, neboť došlo k systémovým změnám způsobu financování nákladů spojených s podporou elektřině stanovením „ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“, Rada se s takovým hodnocením neztotožňuje. Již v minulosti totiž k této otázce konstatovala, že z materiálního hlediska k žádné změně úpravy ohledně složky ceny za přenos elektřiny a ceny za distribuci elektřiny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny (s výjimkou jejího zastropování) od 2. října 2013 nedošlo a jedná se stále o tutéž platbu, byť nově nazvanou „cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“. Důvodová zpráva k zákonu č. 310/2013 Sb. k tomu uvádí, že „*Bod upravuje v ustanovení § 13 odst. 1 hrazení nákladů na podporu podporovaných zdrojů energie v ceně elektřiny, kdy náklady na podporu podporovaných zdrojů energie již nebudou součástí ceny za přenos elektřiny a ceny za distribuci elektřiny, ale budou zahrnuty do zvláštní regulované ceny elektřiny, a to ceny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny.*“. Z uvedeného je zřejmé, že nemůže být pochyb o kontinuitě obou právních úprav, když se jednalo toliko o terminologickou změnu a samotná právní povaha příspěvku na POZE nedoznala žádných změn. I nadále, stejně jako v předchozím období, se jednalo o povinnost vyplývající přímo ze zákona, která je spojena se spotřebou elektřiny, a okruh subjektů povinných k úhradě příspěvku na POZE zahrnoval jak v rozhodném období, tak i v období předcházejícím, mj. i navrhovatele, přičemž obě platby měly zcela stejný smysl i účel, a to zajistit odvod spojený se spotřebou elektřiny s cílem zaměřeným především na ochranu životního prostředí.

Rada pak v této souvislosti nesouhlasí s názorem odpůrce, že zatímco „složka ceny za distribuci elektřiny na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“ představovala „cenu“ ve smyslu zákona č. 526/1996 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, představuje „cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“ poplatek ve smyslu čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Takovou argumentaci lze vyvrátit samotným textem ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění účinném od 2. října 2013, který přímo stanovil, že „...*Cenu na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny stanovuje Úřad podle zákona o cenách.*“, z čehož je jednoznačně zřejmé, že se nadále jedná o cenu, nikoliv o daň či poplatek. Ani argumentace navrhovatele stran rozlišování soukromoprávního charakteru „složky ceny“ uplatňované do 1. října 2013 a veřejnoprávního charakteru „poplatku“ účtovaného od 2. října 2013 nemá zákonné opodstatnění, což lze podpořit mimo jiné i závěry Nejvyššího soudu uvedenými v rozhodnutí sp. zn. 32 Cdo 3744/2017 ze dne 26. srpna 2019, v němž Nejvyšší soud mimo jiné označil povinnost platit příspěvek na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů i v období ode dne 1. ledna 2013 do 1. října 2013 za povinnost veřejnoprávní povahy, vyplývající přímo ze zákona. Argumentace navrhovatele tak ani v tomto směru nemůže obstát.

Nedošlo-li z materiálního hlediska k žádné změně úpravy příspěvku na POZE, nelze souhlasit ani se závěry navrhovatele, že došlo k zániku materiálních podmínek dalšího normativního působení cenového rozhodnutí č. 5/2012. Podle názoru Rady bylo dotčené cenové rozhodnutí na spornou povinnost nadále aplikovatelné, neboť novela č. 310/2013 Sb. přinesla v tomto smyslu toliko změnu terminologie bez vazby na vlastní rozsah předmětné hmotněprávní povinnosti. Nezměněný charakter předmětné platby příspěvku na POZE lze mimo jiné demonstrovat i na samotném textu cenového rozhodnutí č. 5/2012, který v bodě (5.1) hovoří o „cenách na krytí nákladů spojených s podporou elektřiny“, pročež nelze přisvědčit názoru navrhovatele o neaplikovatelnosti příslušné platné a účinné podzákoné právní normy, když i ustanovení § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění od 2. října 2013, rovněž používá terminologii „cena na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny“. Taktéž uvedené skutečnosti svědčí o tom, že se vlastní charakter příspěvku na POZE novelou zákona č. 310/2013 Sb. nikterak nezměnil, což lze v neposlední řadě demonstrovat i tím, že od 1. ledna 2016 se zákon o podporovaných zdrojích opět vrátil k pojmu složky ceny za přenos a distribuci. O neaplikovatelnosti části cenového rozhodnutí by naopak podle názoru Rady bylo možno uvažovat pouze tehdy, pokud by bylo zrušeno zákonné zmocňovací ustanovení, které Energetickému regulačnímu úřadu umožňovalo (resp. ukládalo) cenové rozhodnutí vydat, k čemuž však v uvedeném případě nedošlo.

Rada se pak nemůže ztotožnit ani s názorem navrhovatele, že Energetický regulační úřad byl povinen stanovit cenu příspěvku na POZE v cenovém maximu 495 Kč/MWh již s účinností od 2. října 2013. Tvrdí-li totiž navrhovatel, že zákon o podporovaných zdrojích ve znění novely č. 310/2013 Sb. v žádném ze svých ustanovení nestanovil, že Energetický regulační úřad je povinen limitovat příspěvek na POZE částkou 495 Kč/MWh až pro období od 1. ledna 2014, je třeba akcentovat, že uvedený právní předpis však ani explicitně nestanovil, že uvedená povinnost tíží správní orgán již od 2. října 2013, resp. nestanovil příkaz takové cenové rozhodnutí k tomuto datu vydat. I když lze přisvědčit názoru navrhovatele, že regulační vyhláška, kterou prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí mimo jiné argumentuje, představuje toliko podzákoný právní předpis (nicméně z něhož lze mj. logickým a historickým výkladem podpořit závěr o stanovení určitých regulovaných cen v roční periodicitě), výklad správního orgánu potvrzuje i § 28 odst. 7 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění od 2. října 2013, který stanovil: „*Při stanovení cen pro následující kalendářní rok podle právního předpisu, který upravuje způsob regulace cen v energetických odvětvích a postupy pro regulaci cen, Úřad bere v úvahu rozdíly mezi skutečně vynaloženými náklady a příjmy spojenými s podporou elektřiny a provozní podporou tepla za uplynulý kalendářní rok.*“. Z tohoto ustanovení je zřejmé jednak to, že Energetický regulační úřad stanovuje ceny pro následující kalendářní rok, tj. v roční periodicitě, přičemž má za tímto účelem zohlednit rozdíly mezi skutečně vynaloženými náklady a příjmy spojenými s podporou elektřiny a provozní podporou tepla za uplynulý kalendářní rok, a dále to, že při stanovení cen je Energetický regulační úřad povinen postupovat podle právního předpisu, který upravuje způsob cen v energetických odvětvích a postupy pro regulaci cen. Tímto předpisem je právě i prvostupňovým orgánem zmiňovaná regulační vyhláška, jak napovídá i odkaz v příslušném ustanovení zákona.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Rada souhlasí se závěrem prvostupňového orgánu, že maximální částka příspěvku na POZE mohla být zohledněna teprve při nejbližším stanovení jeho výše, v posuzovaném případě do 30. listopadu 2013 s účinností od 1. ledna 2014. Z uvedeného je totiž zjevné, že účinnost předmětného ustanovení zákona od 2. října

2013 byla stanovena příhodně na dobu předcházející okamžiku, kdy Energetický regulační úřad stanovuje novou výši příspěvku na POZE na další kalendářní rok, tj. aby maximální výši mohl Energetický regulační úřad zohlednit hned v nejbližší následujícím procesu stanovení příspěvku na POZE. To potvrzuje jak důvodová zpráva k novele zákona, tak i vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu, kterým sice Rada nijak nepřisuzuje normativní účinky, avšak jako podpůrný argument zcela nepochybně úmysl zákonodárce a skutečnou vůli autora právního předpisu vyjadřují a jsou neopomenutelným zdrojem teleologického a historického výkladu právního předpisu. Rada však zdůrazňuje, že uvedený závěr je vysloven na základě znění § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění účinném od 2. října 2013, a s ním souvisejících zákonných i podzákonných ustanovení. Navrhovatel však zcela účelově vytrhává § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích, ve znění od 2. října 2013, z kontextu a posuzuje ho zcela individuálně, nezávisle na dalších okolnostech s tím souvisejících, především na dalších ustanoveních právních předpisů. Rada v této souvislosti akcentuje, že předmětné ustanovení zakotvilo toliko materiální podmínku, že Energetický regulační úřad při stanovení výše příspěvku na POZE podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, nesmí překročit částku 495 Kč/MWh, bez explicitního vyjádření termínu pro její splnění. Z výše uvedených důvodů se proto Rada nemůže ztotožnit s názorem navrhovatele, že Energetický regulační úřad byl povinen vydat okamžitě nové cenové rozhodnutí, případně, že by účinné cenové rozhodnutí č. 5/2012 bylo neaplikovatelné, neboť ze znění § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích nic takového nevyplývá. Uvedené ustanovení nijak nespécifikovalo nebo nezměnilo dosavadní způsob stanovení příspěvku na POZE jako regulované ceny, nýbrž pouze omezilo jeho výši při jeho stanovení.

S odkazem na výše učiněné závěry má pak Rada za to, že se v projednávaném případě princip *in dubio pro libertate* neuplatní, neboť Rada neshledala objektivní nejasnost, neurčitelnost či nesrozumitelnost příslušné právní úpravy, když pro takové závěry nepostačuje, že je takto vnímána ze strany subjektu, kterému ukládá určitou povinnost. Nejasnost či nesrozumitelnost právní úpravy totiž nelze založit subjektivním vnímáním navrhovatele, který dotčenou právní úpravu interpretuje tak, že vyvolává zdání její neurčitosti, ale naopak je třeba, aby se jednalo o neurčitost objektivní. Uvedené ustanovení zákona navíc nebylo adresováno účastníkům trhu, ale Energetickému regulačnímu úřadu, proto o takovém výkladu ani teoreticky uvažovat nelze. Povinnost navrhovatele k hrazení příspěvku na POZE ve výši 583 Kč/MWh však za užití zejména jazykového, logického i teleologického výkladu jednoznačně vyplývá z § 28 odst. 4 písm. b) zákona o podporovaných zdrojích ve spojení s povinností stanovenou Energetickému regulačnímu úřadu § 28 odst. 3 uvedeného zákona, když konkrétní výše povinnosti stanovené adresátům uvedeného ustanovení byla v rozhodném období určena právě platným a účinným cenovým rozhodnutím č. 5/2012. Ostatně sám navrhovatel samotnou povinnost k úhradě příspěvku na POZE od 2. října 2013 nepopírá, když rozporuje toliko její výši. Rada má však stejně jako prvostupňový orgán za to, že cenové rozhodnutí č. 5/2012 bylo ve sporném období aplikováno v souladu se zákonem, neboť mělo zákonný poklad v zákoně o podporovaných zdrojích jak před novelou č. 303/2013 Sb., tak i po ní. V této souvislosti Rada doplňuje, že správní orgán je vázán všemi právními předpisy (viz § 2 odst. 1 správního řád), a to i těmi podzákonnými, přičemž uzavírá, že nedošlo-li ke zrušení zmocňovacího ustanovení, bylo ve sporném období nutné cenové rozhodnutí č. 5/2012 uplatnit.

Ve vztahu k věcnému posouzení projednávaného sporu je tak třeba uzavřít, že se odpůrce v souvislosti s vybíráním příspěvku na POZE v období od 2. října 2013

do 31. prosince 2013 ve výši 583 Kč/MWh na úkor navrhovatele neobohatit, pročez navrhovateli nárok na vrácení požadované částky z titulu bezdůvodného obohacení nevznikl. Pro úplnost je pak vhodné doplnit, že za takové situace nelze ani potenciálně uvažovat o jakémkoliv vzniku škody na straně navrhovatele, když jmenovaný plnil odpůrci v souladu se zákonem.

S ohledem na výše uvedené právní závěry není podle názoru Rady potřebné zabývat se podrobněji další argumentací odpůrce, nicméně je vhodné se alespoň krátce se stěžejní námitkou stran nedostatku jeho pasivní legitimace vypořádat. I v tomto ohledu však má Rada za to, že se prvostupňový orgán touto otázkou v úvodu svého odůvodnění přezkoumatelným a dostatečným způsobem zabýval a Rada neshledala žádný důvod jím učiněné závěry přehodnotit. Ze skutkových okolností projednávaného případu, jakož i z dotčené právní úpravy je totiž zjevné, že to byl právě odpůrce, kdo předmětnou platbu navrhovateli účtoval a komu navrhovatel fakticky plnil. Pro případ, kdy by odpůrce skutečně tuto spornou platbu od navrhovatele vybral v rozporu s právními předpisy, byl by to právě on, kdo by se jejím přijetím obohatil a koho by odpovědnost za její vrácení tížila, jakkoliv by ji pravděpodobně posléze převedl na operátora trhu. Byť je možné odpůrci přisvědčit v tom smyslu, že osoba příjemce uvedené platby je stanovena zákonem, právní vztah mezi navrhovatelem a odpůrcem vznikl na základě smlouvy o připojení lokální distribuční soustavy navrhovatele k distribuční soustavě odpůrce a nelze od něj odhlížet. Uvedený závěr je podle názoru Rady rovněž plně v souladu s prvostupňovým orgánem citovanou judikaturou soudů.

Protože odpůrce v podaném vyjádření k rozkladu ze dne 23. července 2020 uplatnil právo na náhradu nákladů řízení o rozkladu, bylo nutné, aby Rada o jeho návrhu rozhodla.

Náklady řízení jsou podle § 79 odst. 1 správního řádu zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování. Pro přiznání nákladů řízení účastníkům sporného řízení vedeného podle § 141 správního řádu potom podle odst. 11 platí, že správní orgán ve sporném řízení přiznává účastníkovi, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Jelikož v daném případě nebylo nároku navrhovatele vyhověno, je možno přiznat náhradu nákladů řízení pouze odpůrci. Za účelně vynaložené náklady lze přitom považovat toliko takové náklady, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo.

Jelikož odpůrce své náklady žádným způsobem nedoložil ani nevyčíslil, Rada shledala, že v souladu s § 79 odst. 1 správního řádu je možno tuto náhradu nákladů přiznat pouze v souvislosti s jeho právním zastoupením Mgr. Radkem Pokorným, advokátem v Advokátní kanceláři Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o., se sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1 – Nové Město.

Odměny advokátů za zastupování ve správním řízení upravuje vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Při její aplikaci existuje vždy povinnost zohlednit a do rozhodnutí (právě ve vazbě na zjištěné okolnosti případu) promítnout otázky týkající se věcné náročnosti sporu, počtu provedených úkonů ve věci, časové náročnosti a účelnosti vymáhání práva nebo bránění nároku, kdy hranice ústavní souladnosti, resp. limity odměn advokátů nebo notářů vymezil náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/12 ze dne

17. dubna 2013. Dle advokátního tarifu náleží advokátu za poskytnutí jednoho právního úkonu v řízení částka ve výši 1 573 Kč, která zahrnuje odměnu advokáta ve výši 1 000 Kč, režijní paušál ve výši 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 273 Kč, jejímž plátcem je advokát. V souvislosti s řízením o rozkladu byla navrhovateli poskytnuta právní služba spočívající v podaném vyjádření odpůrce k rozkladu navrhovatele ze dne 29. června 2020 (v němž však odpůrce žádnou novou právní argumentaci či skutečnosti důležité pro vedení řízení neuvedl) a vyjádření odpůrce k rozkladu navrhovatele ze dne 23. července 2020. Rada tak odpůrci za zastoupení přiznala za 1 úkon právní služby, a to vyjádření odpůrce k rozkladu navrhovatele ze dne 23. července 2020, částku 1 573 Kč, současně rozhodla o tom, že je navrhovatel povinen uhradit odpůrci uvedené náklady řízení ve lhůtě tří dnů od právní moci rozhodnutí. Jelikož správní řád nestanoví konkrétní lhůtu, která má být v rozhodnutí k plnění povinnosti stanovena, bylo v tomto ohledu přihlédnuto k právní úpravě uvedené v § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 ve spojení s § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a splňuje požadavky kladené správním řádem na obsah správního rozhodnutí, neboť v něm byly v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu uvedeny důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. Jelikož nebyl dán žádný důvod pro zrušení či změnu, Rada rozhodla o zamítnutí rozkladu a potvrzení napadeného rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není dle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

ORLEN Unipetrol RPA s.r.o., prostřednictvím JUDr. Martina Nedelky, Ph.D.
ČEZ Distribuce, a.s., prostřednictvím Mgr. Radka Pokorného